

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/81/2025
Identifikačné číslo spisu:	3822010453
Dátum vydania rozhodnutia:	14.04.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3822010453.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Mariána Mačuru a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci proti obvinenému T.Á. W., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022, na verejnom zasadnutí konanom 14. apríla 2026 v Bratislave, o dovolaní obvineného T. W. proti uzneseniu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2023, sp. zn. 3To/105/2022, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2023, sp. zn. 3To/105/2022

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 2 ods. 9 Trestného poriadku, § 168 ods. 1 Trestného poriadku, § 176 ods. 2 Trestného poriadku, § 180 Trestného poriadku a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného T. W..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2023, sp. zn. 3To/105/2022, vo výroku ktorým krajský súd podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného T. W. v časti smerujúcej proti výrokom o uložených trestoch, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje Krajskému súdu v Trenčíne, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvineného T. W., nar. XX. S. XXXX, bytom N., K. H. XXX/X, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava,

berie do väzby,

ktorá začína okamihom vyhlásenia tohto rozsudku, t. j. 14. apríla 2026 o 10:40 hod. a obvinený bude

väzbu vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Ilave.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu obvineného T. W. nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 21. októbra 2024, sp. zn. 2T/78/2022, uznal obvineného T. W. vinným z obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022, na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň mu okresný súd podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil trest prepadnutia vecí a podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona rozhodol, že vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát Slovenská republika. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona uložil obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou a podľa § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad v trvaní 2 rokov.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 26. januára 2023, sp. zn. 3To/105/2022, podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného v časti smerujúcej proti výrokom o vine, pretože odvolanie proti týmto výrokom bolo neprípustné a podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného v časti smerujúcej proti výrokom o uložených trestoch, pretože nebolo dôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, podal obvinený 24. júla 2025 prostredníctvom obhajcu dovolanie, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. h) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných, vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že v jeho prípade bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, pretože primárnou odvolacou námietkou jeho odvolania bolo domáhanie sa aplikácie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 Trestného zákona z dôvodu, že obvinený urobil v konaní vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, pričom ako okresný, tak aj krajský súd na uvedené nezareagovali a v odôvodnení krajského súdu absentuje logické a právne zdôvodnenie, ktoré by preskúmali prečo považuje fakultatívne zníženie trestu za nevhodné, hoci na to boli podmienky, pričom sa krajský súd len uspokojil s konštatovaním, že vzhľadom na recidívu obvineného je vhodné uložiť obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov a len implicitne zdôvodnil neaplikovanie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku. V tejto súvislosti poukázal mimo iné aj na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku obvinený poukázal na to, že od právoplatnosti rozsudku okresného súdu nadobudli účinnosť zákony č. 214/2024 Z. z. a č. 40/2024 Z. z., ktoré novelizovali Trestný zákon, v dôsledku čoho je obvinený názoru, že časť skutku uvedená v skutkovej vete rozsudku nie je trestným činom, resp. došlo k zmierneniu trestných sadzieb za trestný čin, z ktorého spáchania bol obvinený uznaný vinným. Obvinený mal za to, že obsah záruk v článku 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej

len „Charta“), resp. čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky je širší z hmotnoprávneho i časového hľadiska a nie je limitovaný len na prebiehajúce trestné stíhanie, ale aj na právne veci, ktoré sú predmetom konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch, nakoľko aj v daných konaniach je možné dosiahnuť zmenu rozhodnutí. Z uvedeného mal za to, že aj v dovolacom konaní je potrebné aplikovať zásadu trestného konania *lex mitior*, keďže trestný zákon sa zmenil nielen priaznivejšie v prospech obvineného v otázke trestnej sadzby u trestného činu, z ktorého spáchania bol uznaný za vinného, ale aj v otázke ne/ukladania ochranného dohľadu, či zaniknutia povinnosti zaradenia páchatel'a takéhoto trestného činu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia.

Preto obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd, podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom, že napadnutým uznesením krajského súdu bol porušený zákon aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, a to v neprospech obvineného; podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu v celom rozsahu ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad; podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol; na verejnom zasadnutí svoj návrh doplnil, aby dovolací súd podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného nezobral do väzby.

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry (ďalej len „prokurátor“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že po preskúmaní dovolania obvineného dospel k záveru, že toto nie je dôvodné a s prihliadnutím na dikciu § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) Trestného poriadku sú splnené podmienky na jeho odmietnutie s poukazom na § 382 písm. c) Trestného poriadku. K dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že skutočnosti namietané obvineným boli už sčasti predmetom odvolania podaného obvineným. Následne prokurátor stručne uviedol dôvody, pre ktoré okresný a krajský súd rozhodli o uložení 10 ročného nepodmienečného trestu odňatia slobody, pričom mal za to, že zdôvodnenie výroku o treste zo strany oboch vo veci konajúcich súdov bolo postačujúce. Vo vzťahu k obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku uviedol, že trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase rozhodovania, a ani neskoršia zmena trestných sadzieb nemôže byť na prospech obvinenému v dovolacom konaní. Vzhľadom na uvedené prokurátor navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Najvyšší súd po preštudovaní spisovného materiálu dospel k záveru, že dovolanie obvineného ohľadom namietaného porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vo vzťahu k odvolacej námietke obvineného týkajúcej sa aplikácie § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona pri ukladaní druhu a výmery trestu je opodstatnené.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom

konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje, a síce pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací súd uvádza, že v dovolacom konaní pri náprave namietaných pochybení sa preskúmajú v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) musí byť realizovaná v obsahu vyhotovenia konkrétného meritórneho rozhodnutia, z ktorého musí byť zrozumiteľne a preskúmateľne zistiteľné, akým spôsobom súd vyhodnotil v trestnom konaní získané a vykonané dôkazy a ako dospel k svojmu rozhodnutiu, pričom v odôvodnení meritórneho rozhodnutia, ktorého predmetom je odvolanie procesnej strany, v tomto prípade obvineného, musí súd uviesť, ako sa vyrovnal s obhajobou a odvolacími námietkami (podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku v odôvodnení uznesenia treba uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na ktorých základe podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti). Podľa ustálenej súdnej praxe súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04) a všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04) a ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Teda všeobecný súd je povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Z predloženého spisu, a to najmä z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa je zrejmé, že okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie vo výroku o treste na spodnej hranici trestnej sadzby najmä s ohľadom na jeho predchádzajúce odsúdenie rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 10. septembra 2010, sp. zn. 2T/205/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 17. januára 2012, sp. zn. 2To/114/2010, kde mu bol za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1,

písm. c), ods. 2 písm. c) Trestného zákona uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, nie pozitívnu správu z výkonu väzby a s ohľadom na zistenia súdu o početnosti priestupkov. Z uvedených dôvodov mal za to, že v jeho prípade neprichádza do úvahy uloženie trestu za použitia ustanovenia § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, prípadne za použitia ustanovenia § 39 ods. 2 písm. b), ods. 4 per analogiam Trestného zákona.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený T. W. odvolanie, v ktorom sa mimo iné domáhal uloženia trestu odňatia slobody pod zákonom stanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby z dôvodu, že v konaní urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je však zrejmé, že odvolací súd na túto námietku obvineného nijakým spôsobom nezareagoval, ponechal ju úplne bez povšimnutia a nedal na ňu žiadnu (a teda už vôbec nie primeranú) odpoveď.

Pokiaľ sa súd v pôvodnom konaní riadnym a preskúmateľným spôsobom v meritórnom rozhodnutí nevysporiadal s podstatou odvolacej argumentácie obvineného, ide o porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom naplňujúce dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku., keďže obvinený ako strana konania nedostal relevantnú odpoveď na svoje zásadné, podstatné argumenty týkajúce sa posúdenia jeho viny/neviny či uloženého trestu, resp. ďalších výrokov meritórneho rozhodnutia. Jednou zo základných zásad trestného konania je právo obvineného na obhajobu ustanovené v § 2 ods. 9 Trestného poriadku a táto zásada je rozvedená v Trestnom poriadku v ďalších ustanoveniach a zahŕňa okrem iného právo obvineného vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sú mu kladené za vinu a k dôkazom o nich a podávať opravné prostriedky (§ 34 ods. 1 Trestného poriadku), čomu zodpovedá povinnosť súdu k týmto vyjadreniam a podanému opravnému prostriedku a v ňom uvedeným podstatným argumentom zaujať jasné, zrozumiteľné a preskúmateľné stanovisko. V prejednávanej veci takto krajský súd v odvolacom konaní nepostupoval.

Relevantnosť odvolacej námietky obvineného vyplýva predovšetkým zo samotnej jej podstaty, keďže sa týkala úkonu obvineného [vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], ktorého význam sa pretavil aj do stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, v ktorom sa najvyšší súd zaoberal hmotnoprávnymi a procesnoprávnymi dôsledkami takéhoto vyhlásenia. Z uvedeného dôvodu bolo povinnosťou krajského súdu zareagovať na túto odvolaciu argumentáciu obvineného.

Z uvedených skutočností je zrejmé, že krajský súd sa preskúmateľným spôsobom nevyjadril k odvolacej námietke obvineného relevantného charakteru a teda nevytvoril obvinenému priestor pre jeho účinnú obhajobu, pre plné uplatnenie jeho procesných práv (pokiaľ dovolateľ nepoznal dôvody rozhodnutia krajského súdu, nemohol sa voči nim účinne brániť) a porušil tak právo obvineného na spravodlivé súdne konanie, čím naplnil dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Pre úplnosť najvyšší súd spresňuje a dodáva, že nebolo povinnosťou vo veci konajúcich súdov automaticky ukladať trest odňatia slobody pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu v zmysle v čase rozhodovania účinného § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 per analogiam Trestného zákona, avšak bolo ich povinnosťou sa touto obhajobnou resp. odvolacou argumentáciou obvineného zaoberať.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. Zo znenia predmetného ustanovenia je zrejmé, že tento dovolací dôvod môžu naplňať dve alternatívy - uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za daný trestný čin nepripúšťa. Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu. Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých odstupňovateľných trestných činov, ktoré majú určitú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Trest odňatia slobody (o ktorý ide aj v predmetnej veci) má konkrétne hranice trestnej sadzby určené v príslušnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, podľa toho o aký trestný čin ide, prípadne v akej alternatíve bol spáchaný.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenému uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatel'ovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky.

Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu videl obvinený v tom, že v dovolacom konaní by mal byť uplatnený princíp trestného konania *lex mitior* z dôvodu, že od právoplatnosti rozsudku okresného súdu nadobudli účinnosť zákony č. 214/2024 Z. z. a č. 40/2024 Z. z., ktoré novelizovali Trestný zákon, čím došlo k zmierneniu trestných sadzieb za trestný čin, z ktorého spáchania bol obvinený uznaný vinný, pričom za totožný skutok by prichádzala do úvahy trestná sadzba od 7 do 15 rokov (§173 Trestného zákona), resp. 1 až 5 rokov (§173a Trestného zákona), resp. už by nebolo obligatórnou povinnosťou uloženie ochranného dohľadu, alebo zaradenie obvineného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia.

Aplikáciou zásady *lex mitior* v konaniach o mimoriadnych opravných prostriedkoch sa Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane zaoberal, pričom z rozhodovacej praxe Ústavného súdu vyplýva, že zásada *lex mitior*, t. j. povinnosť súdu aplikovať v prospech páchatel'a so spätnou účinnosťou neskoršiu verziu zákona, ktorá je pre neho najpriaznivejšia, je trvalou súčasťou slovenského právneho poriadku v rámci ústavy, ako aj Trestného zákona (aj pred rozsiahlou novelou z roku 2024). Súd je povinný túto zásadu aplikovať vždy, keď rozhoduje o vine a treste, teda buď na hlavnom pojednávaní, alebo v odvolacom konaní, nie však v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch (III. ÚS 587/2024, I. ÚS 63/2025). Jej použitie je totiž možné, iba ak ide o zmenu Trestného zákona, ktorá nastala do právoplatného rozhodnutia v trestnej veci. Nemôže preto ísť o akúkoľvek neskoršiu zmenu Trestného zákona, aj keď pre páchatel'a výhodnejšiu, ako si to vysvetľuje sťažovateľ. Inak by totiž došlo k neprípustnému podkopaniu princípu právnej istoty (I. ÚS 549/2025).

Z uvedeného dôvodu predmetnú dovoláciu námietku obvineného vyhodnotil najvyšší súd ako nedôvodnú.

Vo vzťahu k druhej dovolacej argumentácii obvineného, že časť konania, z ktorého spáchania bol obvinený uznaný vinným, nie je podľa jeho názoru trestným činom podľa v súčasnosti účinného Trestného zákona, tak odhliadnuc od toho, že obvinený nešpecifikoval o akú časť konania má ísť, tak pre takéto prípady zákonodarca zaradil do Trestného poriadku samostatný typ konania v ustanoveniach § 405a - 405d Trestného poriadku - Preskúmanie rozhodnutia v dôsledku zmeny zákona.

Berúc do úvahy konštatované, predmetom dovolacieho konanie nie je ani posudzovanie, či v dôsledku zmeny zákona došlo k zániku trestnosti činu podľa § 84 Trestného zákona, a pre tento účel zákonodarca vytvoril osobitný typ konania, na ktorý je podľa § 405a ods. 2 Trestného poriadku príslušný súd, ktorý rozhodol v prvom stupni, a preto aj uvedená dovolacia argumentácia obvineného nie je dôvodná.

Zhrnutím dovolací súd uvádza, že na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že v súlade s § 386 ods. 1 Trestného poriadku je nutné vysloviť, že predmetným uznesením krajského súdu z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 9 Trestného

poriadku, § 168 ods. 1 Trestného poriadku, § 176 ods. 2 Trestného poriadku, § 180 Trestného poriadku a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného T. W. a z toho dôvodu aj zrušiť uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2023, sp. zn. 3To/105/2022, vo výroku ktorým krajský súd podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného T. W. v časti smerujúcej proti výrokom o uložených trestoch, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa 388 ods. 1 Trestného poriadku danému krajskému súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V novom konaní bude musieť krajský súd ako odvolací súd opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaní obvineného podaného proti výrokom o treste rozsudku okresného súdu a v rámci toho sa riadne a preskúmateľne vysporiadať s odvolacími námietkami obvineného vrátane toho, či sú naplnené dôvody pre ukladanie trestu odňatia slobody pod zákonom stanovenú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 5 Trestného zákona, a to berúc do úvahy skutočnosti uvedené v tomto rozhodnutí a písomné vyhotovenie meritórneho rozhodnutia vrátane odôvodnenia bude musieť obsahovať všetky zákonom predpísané náležitosti tak, aby podľa ustálenej súdnej praxe bola splnená požiadavka takého meritórneho rozhodnutia, ktoré dáva dostatočným a presvedčivým spôsobom odpovede na všetky relevantné otázky týkajúce sa predmetu súdnej ochrany, pričom podľa § 391 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku orgán, ktorému bola vec prikázaná, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil. Ak bolo napadnuté rozhodnutie zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného, nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech.

V nadväznosti na uvedené dovolací súd rozhodol podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku aj o vzatí obvineného T. W. do väzby.

Pri posudzovaní dôvodnosti väzby obvineného po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý aktuálne vykonáva na podklade zrušovaného rozhodnutia, zohľadnil dovolací súd fakt, že obvinený bol (okrem aktuálne prejednávanej veci) 5-krát súdom prejednávaný, aj keď v troch prípadoch sa na neho hľadí akoby nebol trestný. Uvedenú skutočnosť je možné vyhodnotiť vo vzťahu k osobe obvineného, pričom možno uviesť, že ide o recidivistu a osobu náchylnú k páchaniu trestnej činnosti, u ktorej je riziko pokračovania v trestnej činnosti v prípade jeho prepustenia na slobodu vysoké, a to aj s prihliadnutím na to, že v minulosti bolo na obvineného už pôsobené aj výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody, pričom napriek tomu sa dopustil závažného úmyselného konania, z ktorého spáchania bol uznaný vinným (výrok o vine obvineného nie je týmto rozsudkom dotknutý) Napokon dovolací súd zohľadnil aj trest, ktorý mu v ďalšom priebehu „obnoveného“ trestného stíhania hrozí, a že je právoplatne uznaný za vinného z trestného činu za ktorý mu hrozí trest odňatia slobody od 7 do 15 rokov aj podľa v súčasnosti účinného trestného zákona. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že u obvineného sú dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.